

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrletno leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Rabuka brez konca in kraja.

Lehko se nam verjame, da se ne dotaknemo radi stvari, katero v naslednjih vrstah prinesemo. Kakor želimo mi miru, radi ga tudi drugim, bodi že celó našim nasprotnikom, pustimo. Ali kakor vse kaže, ne bo še pri nas prišlo kmalu do miru. Zakaj ne? Ker ga nekateri narodi in smemo reči, da le-ti niso slavjanski, ne marajo.

Na Dunaju, v državnem zboru, je nemška stranka jako odločno interpelacijo (vprašanje) do cesarske kraljeve vlade postavila.

Ni še dolgo, kar smo čitali po časopisih, da so poskusili Nemci v Duhovem na Českem razstreliti „Česko Besedo“. Poškodovan sicer ni bil nobeden, pa zato ne, ker ni bilo nobenega vpričo, a vsa okna poslopja so se razdrobila. Pravico bi bili torej Slovani t. j. Čehi imeli se pritoževati, pa glej ravno sedaj izročili so nemški poslanci vladi imenovano interpelacijo zaradi napadov na nemške prebivalce v Kraljevem dvoru. V njej tožijo, da je bilo mnogo izgrediv proti Nemcem, katere Čehi psujejo, napadajo, tepejo. vlada jim pa ne daje onega osebnega varstva, ki je prvi pogoj redne države. Tudi dr. Rieger je stavil v isti zadevi interpelacijo, katera je celo mirna ter konča z vprašanjem: „Kaj misli vlada v tej zadevi ukreniti v varstvo prometa in obeh narodnosti?“

Iz teh dveh interpelacij je razvidno, kdo da ima več povoda pritoževati se, Čehi ali Nemci. V Duhovem se je pač očitno pokazalo, kdo je zatiran narod, kajti ni dyoma, komu bomo morali na rovaš zapisati ono dinamično pušico, ki se je v veži „Besede“ raznesla. Vsak avstrijski domoljub obžaljuje in obsojuje, kar se je zgodilo v Kraljevem dvoru in v Duhovem, ter se prizadeva ljudstvo potolažiti in odvrniti od nadaljnjega razsajanja. Celó drugače se obnašajo liberalni nemški listi, poslanci in njihovi pristaši. Prvi, namreč listi, še le prav ščuejo,

ne pa da bi ljudi mirili, ter strašijo Nemce, kakor da bi se jim bilo bati za življenje.

Kar se je zgodilo na Českem, to se tudi nagaja pri nas na Malem Štajerju. Dne 27. pr. m. priredilo je „Slovensko pevsko društvo“ v Celji koncert, petje, to je vendar nedolžna reč. Slovenci so se, kakor je prav, lepo in mirno zadržali ter niso nobenega povoda hoteli dati nemškutarjem pritožiti se — a godili so se vse eno taki izgredi in surovosti od nemške strani, v katerih se vse drugo kaže, le omika ne. Tudi pri nas v Mariboru kričijo Talmi-Nemci, da jim gre za kožo; ali komu se tako godi, kaže dvojni dogodek od zadnje sobote. Tisto večer imeli so Nemci svojo zabavo v „kazini“, peli so tudi „das deutsche Lied“. Ali jim je morebiti to kdo zabranil? So morebiti Slovenci poulične dečke najeli, da bi pred „kazino“, nemir delali in tako nemško svečanost motili in zabranili? Ne, nikakor ne! Kaj pa se je zgodilo v isti noči? — Nemški kulturносoci so hram, na katerem je poleg nemškega tudi slovenski napis, z blatom pometali, in tako pokazali svojo zamazano omiko. V Mariboru je več sto nemških napisov, pa še nikoli ni prišlo Slovincem na misel, da bi take napise oskrnili. Pa na nasprotnih to storiti, posrečilo se je laži-omiki. Mi tega ne objavimo, da tožimo s tem naše nasprotnike, pač pa zato, da se naši, videvši tako surovost, naj ne dajo zapeljati do enake. Take reči so same najtrja obsodba.

Naše delo.

S Pohorja v oktobru.

Z veseljem pripoznamo, ki živimo še na kmetih, da se je slovenska zavest med prostim ljudstvom krepko vzbudila. To je čin naših rodoljubov, izlasti duhovnikov in učiteljev, ki izpolnjujejo svoje dolžnosti do naroda.

Ali če pogledamo križem sveta, tako po celi naši domovini, veliko ljudi je še po nekaterih krajih gledè narodnosti mrtvo in vse za-

kopano v dušno in telesno bedo. V tem je sedaj naše delo: vzbuditi narod, da bode tudi najrevnejši bajtar zaveden Slovenec, pomagati mu, da si vzboljša svoje revno materijalno stanje, napeljati ga na lepo, čednostno življenje ter ga ubraniti kužnemu brezverstvu Radostni čut. čut veselega narodnega upanja obhaja človeka, kedar vidi čvrstega mladeniča in zalo dekle razo devati svojo narodnost. Tedaj mu zasije upanje, da kedar enkrat nastopi mlajši zarod svoje delo prisijejo Slovencem lepši dnevi. Ali kaj pomaga? To veselo upanje nam prec gine, kedar vidimo našo mladino nesramno kričati po kr mah. ali pa jo celo po sodnijah in kaznilnicah se pomikati, tačas se nam srce topi britke žalosti. Vsled strasti, katerim se čedalje bolj udaja naša mladina, gre zmerom bolj in bolj bliže duševnemu prepadu.

Mladenič. lep na duši in telesu, mora v življenje toda ko pride med svet, zapeljó ga tovariši v krčmo. s časom začne vasovati, pride v pretepe, zapravlja dušno in telesno zdravje in — zatem pride že človeška pravica, vsaj pri večih, kakor nam je treba. Kedar pa pride tak v kaznilnico, druží se s svržjo človeštva in zaduši se mu kmalu še zadnja iskrica blažjih čutov. Ni čuda potem, ko pride domov, da postane, ali bolje, ostane sramota občini pohujšanje župniji in na kvar poštenemu človeštvu. In kmečko dekle — lepo in nedolžno ga je še izgojila mati, toda prehitro ga ujame tovarišija ničvrednic in kedar mu postane priljubljena krčma, plešišče, končana je nedolžnost, pride. ne do časti, do nečasti nezakonske matere in odslej je v nesrečo sebi, svojim starišem, človeštvu.

V tem je tedaj, še enkrat rečem, naše delo. Da iz take mladine ni poštenega, srečnega zaroda, kamo-li še zavednega naroda, pričakovati, to je očitno.

Tu tedaj pomagajmo in delajmo, da se vzgoji naša mladina lepo in čednostno, da se odpravijo te grde pregrehe, da nam bode naša mladina kedaj v ponos, saj je, ubraniti nedolžnost zapeljivemu svetu, najlepše in najplemenitniše delo.

Ali kako bomo v tem kaj pomagali? Marsikdo bo dejal: saj imamo knjige, imamo dobre časnike, imamo izvrstne šole, nadalje imamo duhovne in svetne učitelje — na njih je v tem, kar je treba, storiti. Vse prav, ali mladi človek hrepeni po veselju in kratkočasenju in če mu daš ob nedeljah knjigo v roke, ne bo zdržal pri njih, še pol ure ne. Odšel bode iskat si tovarišije ali že v krčmo ali kam drugam, češ: kaj bom pri branju dolgi čas pasel? Resnica, za šole skrbi se v naših dneh veliko, ali človek začne še le pravo življenje takrat, ko stopi iz šole. In prav za ta čas brigamo se le premalo, mladina ostane v njem več ali manj pre

puščena sebi, svojemu nagnenju in kako je to, vemo sami najbolje, saj nas je to vsakdo več ali menj sam čutil.

V tem bi prišla, kakor navlaš, prav taka društva, ki bi imela v prvi vrsti namen, biti za mladino, gojiti ji narodno, krščansko zavest, in v obče povzdigniti omiko pri prostem ljudstvu. Ali bi se društvo sv. Cirila in Metoda, ki se ravno kar vpeljuje, ne hotelo tudi tega dela priprijeti? (Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

Nekaj potrebnih jesenskih opravil za sadje-rejca na sadunosnih drevesih.

Pridelkom naših sadjerejcev se pogosto očita, da niso tako dovršeno popolni, kakoršnjih si kupci želé. Kolikor je sad lepši in popolnejši, toliko večja je tudi njegova tržna cena. Sad, ki je po marogah in razpokah omadeževan, ki nima dobrega okusa, tak sad le težko kupca najde. Da si torej sadjerejec dober in okusen sadež priredi, mora že jesen začeti truditi se in sadunosnim drevesom po potrebi postreči. Pogostoma je male vrednosti celega pridelka krivo to, da se drevesom slabo ali celo ne streže. Sadunosno drevje je vse kosmato mahú in lisajev, vejevje tako gosto, da niti zrak, niti svetloba skozi njega ne more; suh, vedel les zadužuje pogosto mladi naraščaj, nerodovitni vođeni letorasci štrlé po deblu in debelejših vejah kvišku tako, da je tako drevje pogosto v nevarnosti, v kratkem konec vzeti.

Strežba, ki gre sadunosnemu drevesu pa obstoji v prvi vr-ti v tem, da se drevesu suhe veje in mladike, ki celo drevo pačijo izrežejo ali izsekajo, rane skrbno ogladijo, z katranom zamažejo in tako proti zraku in mokroti zavarujejo. Pa vsekdar ni zadosti, da se drevesu suhe veje in mladike porežejo, ampak treba je tudi pregosto vejevje iztrebiti in porezati. Veje, ki se križajo in se drgaje ranijo, se morajo odstraniti. Slabejša takih vej naj naredi močnejši prostor. Dobro je tudi veje, ki tako k tlom visé, da se sad z roko lahko doseže, take veje bi se morale do prve krivine nazaj porezati in sploh je dobro, da se že pri posajanju dreves na to pozornost obrača, da mladika od debela prosto navzgor in ravnomerno na vse strani rastejo in se razraščajo.

Ako potreba nanese, da se drevesu debelejšje veje odrezati morajo, gre na to paziti, da se mu tik debela in gladko odrežejo, vendar pa tako, da se deblo ne rani in ne poškodeje. Za to delo je najpripravnejša ostra drevesna pila ali žaga. Krn na deblu puščati je velika napaka, ker se s tem prepreči, da se rana ne zaraste in rak ali smod drevo ponkončati preti.

Po pravem iztrebljenju se drevesu živovornost pospeši in prihajajoča hrana v pravo razmero spravi. Se ve, da je tudi tukaj kakor povsodi kaka izjema iz pravila. V tem slučaju iztrebljenje ne zadostuje in sadunosno drevo se mora pomladiti. (Dalje sledi.)

Sejmovi. 19. oktobra: v Vidmu; 20. okt.: v Mariboru; 21. oktobra: v Celji, Sevnici; 22. oktobra: pri sv. Petru pod sv. gorami, v Ribnici, Dramljah; 24. oktobra: v Čirkovicah.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Prošnja do slavne c. kr. sodnije v Celji.) Slišali smo že večkrat, da je visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje ukazalo, naj blagovolijo razne sodnije svoje dopise, vabila in odloke pošiljati slovenskim prebivalcem po Štajerskem v slovenskem jeziku. Toda, kakor bi prebivali v Vojniški župniji sami trdi Nemci, dobivamo še vselej vse dopise od Celjske sodnije, kakor poprejšnja leta, tako tudi v najnovjšem času, zmerom le v nemščini. Za nas je to jako sitno. Vedno moramo vabilne listke nositi okrog in prositi može, ki razumejo nemški jezik, da nam razložijo, kaj pomeni v tujem, nam popolnoma neznanem jeziku, pisano vabilo. Tudi od sosednjih okolice slišimo, da vsi slovenski prebivalci dobivajo od Celjskega dež. sodnika gosp. Luleka podpisane nemške dopise. Prosimo tedaj, naj se v prihodnje slovenskim ljudem pošiljajo v slovenščini pisani dopisi.

Iz Ptuja. (Prodaja sliv in jabolk.) Slive so se pri nas letos po jako nizki ceni prodavale. Naši žganjarje, katerih imamo celo kopo, — sedem jih je — plačevali so sprva za štartinjak 9 fl., potem 8, 7 in celo 6 fl. in naši kmetje so jim pridno slive vozili.

Se ve, potrebujejo groša. Toda pomisliti bi vendar morali, da si ne bodo s prodajo po tako nizki ceni nič opomogli, ampak so pomagali le žganjarjem žep polniti. Kajti vsakteri izmed njih bode samo ob senskej in otavnej kositvi več žganjarju za žganično spako, ki ni ne voda, ne špirit, ne žganje, zanesel, kakor je stržil za vse svoje slive. Vrh tega se je spravil ob dobro rejo za svinje, kakor so drože.

Za jabolka je cena še slabša. Kupovalcev prišlo je letos malo z Ogerskega, domačih pa tako ni. Plačujejo pa štartinjak jabolki 4 fl., ako so lepe, izbrane 4 fl. 50 kr. do 5 fl.

Po taki ceni jabolka prodavati je škoda; kajti plačana ni niti vožnja, niti delo.

Ako se naredi iz njih jabolčnica, ima kmet za vse leto za se in za delavce dobro in zdravo pijačo. Ta se najraje naredi iz njih in naj se ne nosi denar v žganjarije in žganjarjem. Tudi suh sad in kis služi dobro gospodinji, kojih pa manjka, ako se sad zavrže.

Z Oljske gore. († „Kmetški prijatelj.“) Že dolgo časa ni bilo več slutiti o našem lisjaku, jeli še hira in z repom maha krog sebe, ali je morda že popolnoma Zdaj pa se nam naznanja, da je vzel od svojih „prijatlov“ slovo za vselej in sicer same žalosti, ker ni mogel ob času zadnjih volitev nobenega lisjaka spraviti niti v deželni zbor v Gradcu, niti v državni zbor na Dunaji. — Slišimo, da „prijatlovi“ nemčurčki točijo prav britke solzice za svojim že zagrebenim „prijatlom.“ Naj mu bo zemljica lahka! kliče mu tudi „Slovenski Gospodar“, kteremu je hotel „prijatelj“ skopati jamo, toda va njo je „prijatelj“ zdaj sam zdrknil zgodaj, pač prezgodaj! Škoda, neprecenljiva škoda!

Iz Ivanjec pri Negovi. (Strašna hudobija, tatvina.) „Spoštuj očeta in mater“ zapoveda četrta božja zapoved; ko bi jo otroci vsaj ubogali, ali žalostni nasledki kažejo, kako mali vpliv ima ta zapoved na nje. To se je pokazalo pri otrocih Jakoba P., kmeta v Ivajnskem vrhu. Odkar so toliko odrastli, da so očeta strahovali, bil je v tej hiši pogosto preprij in pretep, njegova neumna žena pa je še otroke v tem podpirala. Tako sta zopet v soboto 26. p. m. mati in stareji sin ubozega moža držala med tem, ko ga je mlajši z bikovico pretepal tako, da je bil drugi dan moder ko sliva, to ga je pa tako žalilo, da se je v pondeljek popoldan mišnice najedel in zjutraj ob treh svoje življenje žalostno končal. To je nasledek nepokorščine otrok in nesrečnega žganja, kateremu je bil rajni zelo udan. — Pretečeno nedeljo so gosp. župnik blagoslovili lično kapelico in prelepo podobo „Lurske matere božje“, katero je izvrstno izdelal naš rojak gosp. L. Perko pri sv. Trojici v sl. goricah. Ali tudi tukaj hudobna roka ni mirovala. Pretečeni teden je nepoznan zločinec iztrgal železno mrežo, katera je zapirala vhod v kapelico, odnesel je dva svetilnika s svečami in cvetlice, katere so kinčale altarček, po tleh raztrosil. To kaže, kam ljudi brezvera pripelje; zakaj ako že reči, Mariji darovane, niso pred tati varne, kako bi človeško imetje imelo mir pred takimi izmečki človeštva?

A. Š.

Iz Celjske okolice. (Otrok zgorel) je na sosednjem Pečevniku. Kolikokrat smo že opominjali, naj stariši pazijo na to, da otroci ne dobijo v svoje roke žveplenk, ker se z njimi lahko zaneti ogenj ter nastane velika nesreča. Vse zastonj! V sredo, 7. oktobra, ostaneta v bajti drvarja Sreboti okoli kurišča sama doma dva dečka, eden petletni, drugi 14 mescev stari; temu mlajšemu je bilo ime Jernej Igrala sta z ognjem, dokler ni začela bajta goreti. Starejši dečko odide iz bajte ob pravem času: Jernejček zgori. Našli so za njim le še nekoiko koščic. Stariši, pazite na svoje otroke!

Iz Konjiškega okraja. (Cerkveni shodi.) Kakor ima gospoda svoje veselje pri koncertih, balih, da hodi v kopališča in potuje po svetu, tako so za kmečko ljudstvo posebno veseli dnevi: cerkveni shodi, „lepe nedelje,“ božji poti in razne slovesnosti. Bog rad dopusti, da se njegovi otroci na zemlji razveseljujejo, samo, da ga le zraven ne žalijo; pa kaj, ravno narobe je. Nikjer se skoraj toliko greha ne stori, kakor pri raznih veselicah in shodih. Tukaj bi samo rad omenil nekaj gledé cerkvenih shodov. Vsako leto čujemo žalostne vesti, da so se tu pa tam na cerkvenem shodu topli, klali in marsikaterega ubili. Nekteri veljavni možje so že izrekli svoje mnenje, da bi bilo boljše, ko bi se vsi cerkveni shodi prepovedali, kakor da bi se take hudobije pečenjale. Vendar jaz mislim, da bi bilo zelo žalostno, ako bi zavoljo nekaterih ničvrednih ljudi bilo drugim pametnim to veselje odvzeto. Po mojih priprostih mislih bi bilo boljše, da bi se ob takih dnevih vse kréme zaprle, potem bi se gotovo ne ljubilo tistim tolovajskim fantalinom z dolgimi noži hoditi se klat in mesarit ali na „kuraš“, kakor pravijo, radi bi doma ostali; za druge pametne ljudi pa eden dan trezno preživeti, brez „požirka“, bi tudi ne bila prevelika pokora. Se ve, da to bi bila strašna neumnost pred svetom, vendar pa na ta način bi se zabranilo že brezštevila pregreh in hudobij. Pa žalibog, tudi v drugem oziru so cerkveni shodi mnogokrat dnevi največjega žaljenja božjega. Kdor iz verskega stališča natančno opazuje in premišljuje sedajni svet, bo gotovo temu pritrdil. Ali ni ob takih dnevih največ napuha, nečimurnosti, razuzdanosti itd.? Vse je „židano in našpičeno“ ter po najnovejši gizdavi „modi“ oblečeno, po krémah se vse „suče.“ Res, človeško srce, ki ima krščansko ljubezen do človeštva, mora silno boleti, ako premišljuje, da je ljudstvo v toliki duševni slepoti, da kakor besna žival drvi v večno pogubo. In slednjič še kratko omenim, kar zadeva posvetno godbo. Znano je, da katoliška cerkva posvetno godbo pri božji službi prepoveduje. Tudi slavni vladika Slomšek so rekli, da nikakor ne sodi za cerkev. (Glej Slom. „Različno Blago“ str. 392.) Ali zamore ljudstvo pobožno moliti, ako mu na uho udarjajo glasovi „maršev“, „polk“ in drugih posvetnih iger? Pobožnost mora bežati iz cerkve. Zlasti pa je neznosno poslušati isti staroverski boben, kakor da bi bili v kakem paganskem tempelju. Toraj je srčno želeti, da se popolnoma odpravi godba iz božjega svetišča ter ostane le tam, kjer je na svojem mestu.

—k.—

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Pot) me zanese po mojem zastopniškem poslovanju proti sv. Ilju. Nehoté sem dospél tam k zloglasni šulvereinski šoli na Sladkem vrhu, cela tolpa učencev se igra pred šolskim poslopjem, kateri vsi me

pozdravijo z besedami — „Kuten Tak.“ Ha! si mislim, to so dobri nemčeki. Povprašam jih, ako celo nič tukaj na slovenskih tleh slovensko ne znajo? Takoj stopi jeden deček k meni in mi na pol glasno, gledaje, ako ga učitelj opazuje, odgovori: seveda, večina nas je slovenskih šolarjev, pa mi imamo prepovedano po slovensko med seboj govoriti. Potem sem ga poprosil, ako mi blagovoli pokazati cesto proti sv. Ilju, prijazno mi je vstregel želji moji. A jaz, kaj sem si mislil? Lahka uganka, mislil sem si: oh ubogi slovenski učenci, trpini, ktere vas že tako nježne sklepajo v nemškutarke spone. Dalje gredé srečam kmeta, ktereга tudi poprašam o zadévi te šulvereinske šole, reče mi: nas Slovence bi pač radi nemškutarji tukaj popolnoma pohrustali! Kaj sem pogodil prave strune? Sedaj smo pač lahko prepričani, kako trezno kmet sodi na slovensko-nemški meji! Celo pot od sv. Ane do sv. Ilja nisem slišal nemške besede srečanih ljudi, nego teh šulvereinskih otrok. A gostoljubje je tam povsodi doma, zlasti sv. Tilčani se smejo s tem pobahati. Domu gredé sem pri Mariji Snežni zavaroval jedno poslopje, a pri tem poslovanju pride mesar Karl K. tjekaj, kateri je tudi zastopnik zavarovalnice „Nord. British Mercantile.“ On osorno svojemu sosedu pravi, seveda v blaženi nemščini: zakaj se ne zavaruje pri domači zavarovalnici, ne pri tuji; jaz sem mu potem razložil, ktera je tuja „Slavija“ ali njegova „Nord. British.“ — Pisec teh vrstic je lansko leto plačeval vojaško takso pri sv. Lenartu in tirjal slovensko pobotnico, a o groza! slišal je precej gorkih besed, seveda on tudi ni molčal. In poglejmo letos pobotnice, so že slovensko-nemške, vendar nedolžna slovensčina je še za vratmi, pobotnice so izgotovljene na nemški strani; a mene veseli, da le nekaj slovenskega vidim, pride čas, da bode za slovensčino bolje! Upajmo, nemškutarjem pa zakličemo: proč z vami v Pangermanijo k Bismarku! — Sovražnik nemškutarjev.

Mala nedelja. Dne 11. oktobra. Letošnja letina sme se sploh med srednje-dobre prištevati. Kmet je pridelal poljskih pridelkov v precej dobri meri. Ozimina se je precej dobro obnesla, le žali Bog da zruje nima nobene cene. Koruza, krompir in drugi spomladni sadeži trpeli so več ali manj vsled suše; posebno je trpela ajdina, a tudi ta, dasi ravno mala, je rodna in je bo za potrebo.

Sadno drevje, jablane bile so po nekterih krajih rodne; gruške in slive pa skoraj v obče povsod. Vinogradi so tudi srednje z grozdem obloženi, in ker je po okusu sladko kakor med, je pričakovati izvrstne vinske kapljice, katere smo že itak več let v našem kraju pogrešali. — Za lepim in vedno prijetnim jesenskim časom dobili smo zdaj nekatere oblačne in deževne dneve, kateri pa našim mlinarjem jako ugajajo. —

C. kr. okraj. glavarstvo je tukaj že ukazalo občinam pripraviti „imenike“ za bodočo volitev novih obč. zastopov. Želeti je, da bi naša nova narod. tiskarna v Mariboru k temu vse potrebne tiskovine pripravila; a občinam je priporočati, da kupujejo samo pri našem narodnem podvzetju. Svoji k svojim!

Ob novem letu bode se nekdanjše „bralno društvo“ pri Mali nedelji obnovilo, ter pretvorilo „v lepoznanško bral. društvo;“ namen mu bo razun drugih podpirati in širiti leposlovne liste med Slovenci, zlasti med slovensko odraslo mladino. Želimo mu dober uspeh in mnogo poštenih deležnikov.

Radoslavski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar obiskali so včeraj laškega poslanika Robilanta ter vzeli od njega slovo; Robilant je zvečer odpotoval. Na kolodvor prišli so skoro vsi poslani in ministra Kalnoky in Kallay. — Na Dunaj je prišlo več nadškofov in škofov, da se udeležijo adresne debate v gosposkej zbornici. Ob enem imajo tudi konferenco v knezonadškof. palači; posvetujejo se baje tudi o kongru in šoli. Pretekli teden imel je Hohenwartov klub sejo; tirolski poslanec Giovanelli povdarjal je potrebo, naj bi se šole zopet postavile na versko-katoliško podlago; dr. Kathrein je dejal, da ima tirolsko prebivalstvo pravico zahtevati, da se ugotovi njegovi želji po strogo konfesionalni šoli; Miha Vošnjak je rekel, da tudi slovensko ljudstvo želi konfesionalno šolo. — Naš slovenski poslanec Božidar Raič sestavil je interpelacijo do naučnega ministra, zakaj ne izvrši resolucij gledé Mariborske pripravnice. — 11. t. m. je nekdo vstrelil dvakrat skoz okno v prvo nadstropje „Česke Besede“ v Libercah; preiskava, katero je začela mestna oblast, je do sedaj ostala brez vspeha. — V ponedeljek 12. t. m. bil je slovesno vmeščen novi župan v Pragi g. Ferdinand Vališ. — Opozicija v hrvaškem dež. zboru je predlagala, da se naj napravi adresa na presvitlega kralja ter zahteva odstranitev bana Hedervarya, ker je silno žalil deželo in narod, kakor tudi svoje lastno dostojanstvo. Deželni zbor je sklenil, da se poslanca dr. David Starčević in Gerzanič izročita sodnji.

Vnanje države. Nemčija in Španija želita, naj bi se, kolikor je mogoče, hitro rešilo vprašanje zaradi karolinskih otokov; zato se dotična pisma ne bodo predložila posebnemu odboru v pretresovanje, temveč sv. Očetu. — Državnozborske volitve na Francoskem so že končane; konservativci so zmagali, republikanci pa so propali; voljenih je 127 republikancev in 177 konservativcev; ožjih volitev bo po 270 okrajih. Državni zbor se skliče sredi meseca

novemb. — Grof Robilant, dosedanji poslanec na Dunajskem dvoru, prevzel je ministerstvo zunanjih zadev na Laškem. — Turčija se še vedno pripravlja na vojsko, ker vidi nevarnost, v kateri se nahaja; v arsenalu delajo noč in dan, ljudje se oborožujejo. Tudi na Grškem so ukazali mobilizacijo. Da se potrebno število vkup spravi, obdržali se bodo vsi tisti pod orožjem, ki bi imeli sedaj na odpust iti, trije starostni razredi pa se bodo iz rezerve pod orožje poklicali. Časopis „Temps“ razglša neverjetno vest, da se je pri posvetovanju Giersa z Bismarkom sklenilo, da bode Rusija zahtevala, naj se obdrži berolinska pogodba, bolgarski knez naj se odstavi in če je treba, naj Turki okupirajo Rumelijo.

Za poduk in kratek čas.

Gregor Jož. Plohel, doktor bogoslovja, dekan in nadžupnik Ptujski.

Zapisal J. M.

Slava Bogu! . . . Oj krasan si krasan, ti moj zavičajju! Kakve u tebi, nigdje ruže ne cvetaju; čini se, da Bog te stori kraju ljubljén, da jadu Slovencu vrati raj izgubljen. Stanko Vraz.

Rajni naš rojak Stanko Vraz, rojen na prijaznem Ceroveci Ljutomerskih goric je srčno ljubil svojo slovensko domovino; prehodil jene pokrajine, od Prekmurskega tje do revnih Režijanov, katere nam je l. 1866 pogoltnil vedno lačen laški trebuh: obiskal je Kranjsko, Koroško in Štajarsko, — kjerkoli Slovenci prebivajo: opeval je jeno lepoto, in ves navdušen tudi zgoraj navedene besede zapisal polne blagega sočutja do milega mu „zavičaja“. — Dragi čitatelj, če priromaš kedaj v ta, proti izhodu skrajni kot slovenske zemlje, stopi na najbolj zvišeni holm Ljutomerskih goric, kjer stoji prijazna cerkev Device Marije Jeruzalemske; — nemški vitezi, ki imajo v bližini prostrane vinograde, so dali podobno Device Marije sedem žalosti, katero pobožno slovensko ljudstvo v tem hramu božjem časti, po končanih križarskih vojskah iz Jeruzalema prinesiti, od tod ime: „Devica Marija na Jeruzalemu“ — stopi pravim, na ta prijazen holm in vedi: ravno tukaj na Jeruzalemu raste najzlahtnejša kaplica ljutomerskih vin*) in sedaj se ti naj pase tvoje oko po teh divnih gričih, v premnogih panogah se vijejo pred teboj, sedaj se vzdigujejo in spet znižajo; v nekaterih krajih ti kažejo strma rebra, na drugih pa pohlevno in rahlo sežejo sè svojim podnožjem v prijazno dolino. Na

*) Izvedenci po kakšnosti vina tako vrstijo najimenitnejše brege v Ljutomerskem okraju: Jeruzalem, Strmec Stanovšak, Železni dvori, Slamjak, Ilovec, Rinčetovbreg, Vinski vrh, Brebrovnik itd.

svojem semenu nosijo vseskozi žlahtno vinsko trto, nekoliko niže na podvinji sadonosno drevje potem zeleni gozd in v nižavi, mastne njive in travnike. Z najlepših zvišenih prostorov te pozdravljajo kakor golob bele čedne hiše, nekatere prostrane, kakor kak gradič, sposobne sprejeti o veseli trgatvi številne goste; pa tudi slednja vincarska hiša slovenskega kmeta je snažno ometena, lepo pobeljena, da zamore v njo vstopiti brez sramote tudi gospodska noga. In kako veselo oživljajo ta kraj v spomladi krilati gozdni pevci in v jeseni neštevilni čirički. Dragi čitatelj ko bi gledalo tvoje oko ta krasen, božji svet, bi gotovo pritrnilo Vrazovim besedam: Slava Bogu, oj krasen si! Zdi se mi da te je Bog stvaril ljubljjen kraj, da toliko let zatiranemu, tlačnemu Slovincu povrne zgubljen raj.

Ta Ljutomerski kraj, brez dvombe eden najlepših naše krasne slovenske zemlje je, kakor je znano, ni samo zavičaj, rojstveni kraj St. Vraza, temveč tudi našega veleuma pri vseh olikanih narodih znanega učenjaka doktora Miklošiča, tukaj dobro znanega človekoljubnega zdravnika dr. Magdiča, in še mnogih deloma že pokojnih, deloma pa še sedajni čas živih in skrbno delavnih blagih domoljubov. Mej pokojniki, ki so se rodili v veselih Ljutomerskih goricah ne smemo pozabiti moža, ki je postal velik dobrotnik „jadnemu Slovincu“, ker: „narod, ki svojih slavnih možakov ne spoštuje, jih ni vreden“, in ta mož je bil Gregor Plohel, dokt. bogoslovja, rodilši se v Ivanjovcih — sedaj v župniji vseh svetnikov — v tisti dobi, 1730 sv. Miklavža; umrl 1800 v Ptuj, kot okrožni dekan in nadžupnik. (Dalje prih.)

Smešnica 42. Pri neki skušnji vpraša učitelj dečka, če moramo tudi sovražnike ljubiti. Ker deček ničesar ni odgovoril, nastal je naslednji pogovor: Učitelj: „To menda veš, kdo je naš prijatelj, kdo pa naš sovražnik?“ Deček (ne odgovori nič). Učitelj: „Pazi, hočem ti razjasniti. Ti bi se n. pr. pri vodi igral. Nekdo bi na tihem prilezel ter te od zadej v vodo sunil; kdo je ta?“ Deček: „Ta je moj sovražnik.“ Učitelj: „Dobro, kdo neki je potem tvoj prijatelj?“ Deček: „Kdor bi me od spredaj v vodo sunil.“

Razne stvari.

(Presvitli cesar) darovali so za popraviljanje Mariborske stolne cerkve tisoč gold.

(Njih ekscelencija), milost. knezoškof darovali so za staviljanje nove kapelice v mariborski bolnišnici 300 gld.

(Sveto leto) bode prihodnje leto, katero bodo sv. oče razpisali, da bi se odvrnile, nevarnosti, katere pretijo ljudem.

(Akad. društvo „Slovenija.“) Da se držé slovenski dijaki tudi na Dunaju svojega naroda, kaže letno poročilo akad. društva „Slovenije“, ono ima skupaj s hrvaškim „Zvonimiro“ svoje čitalnico.

(Direktorij tiskarne sv. Cirila.) Ravnateljstvo naše tiskarne obstoji iz naslednjih p. n. gg.: trgovec g. M. Berdajs, odvetnik g. dr. J. Glančnik, kanon, g. dr. J. Križanič g. Fr. Ogradi in prof. dr. J. Mlakar. Predsednik mu je po pravilih g. dr. J. Križanič, blagajnik pa g. prof. dr. Mlakar.

(Občinske volitve.) Na večih krajih se bodo letos vršile volitve za občinski zastop. Mi opomnimo naše bralce, naj jih nikar ne zanemarjajo. Občinski zastop ima celo premoženje občine v rokah pa še tudi v drugih zadevah odloči njegov glas.

(Vlč. g. dr. Josip Šuc), nadžupnik pri sv. Martinu blizu Slov. Gradca, imenovan je dekanom in kn. šk. duh. svetovalcem.

(Mestna fara v Slov. Gradcu), katero začasno oskrbuje č. g. Dav. Trstenjak, župnik v Starem trgu, je razpisana do 18. novembra.

(Farna cerkev v Prevorji), katera je bila po mojstru Jakobu Brolo izslikana, bode slovesno blagoslovljena 22. nedeljo po binkoštih.

(Najtoplejšo zahvalo) izreka župno predstojništvo sv. Andraža v Sl. gor. prevzviš. knezošk. Jakobu Maksimiljanu za ono veliko darilo, katero je Njih ekscelencija blagosrčno poklonila faranu, kateri je bil ob priliki posvečevanja zvonov pri sv. Bolfanku nesrečno na nogi hudo poškodovan, Bog povrni stokrat!

(Družba sv. Mohorja.) Knjige, ki jih letos pošilja družba sv. Mohorja med slovensko ljudstvo, so prišle že tudi v našo škofijo. Udje naj se ne mudijo, priti po-nje. Prinesle so nam veliko in lepih reči, bralci jih bodo veseli.

(S hleva padla) je viničarica v Negovi, ko je hotela kravi prinesiti krme, in ostala je pri priči mrtva.

(Gospodarji pozor!) Po savinjski dolini hodi uže dalje časa nek agent, ki pravi, da zavaruje za „graško vzajemno zavarovalnico, v resnici pa zavaruje pri nekem francoskem judovskem društvu. Toraj ne dajte se motiti.

(Huda ura.) Koncem pr. m. so imeli na Koroškem zaporedom hude ure, vode so zato hipoma naraščale, v mnogih krajih je strela udarila in od časa do časa se je ploha vlila, kakor bi iz vedra lilo. Trpeli ste posebno Kanaška in Ziljska dolina. V Podkloštru so se le s silo ubranili vode.

(Od Radgonske železnice.) Vložbni vlaki, ki so jih s 1. oktobrom ustavili, gredó vendar še zanaprej, — dokler trpi branje.

(Mozirski rokodelski in obrtnijski pomočniki) so imeli 11. t. m. v Mozirji prav lepo veselico s tombolo, narodnim petjem in plesom. Čisti dohodek (20 gld.) so darovali ubogim učencem tukajšnje ljudske šole. Načelnik kraj. šol. sveta in šolsko vodstvo jim za to izrekata najprisrčnejšo zahvalo.

(Strah na pravem mestu.) V Celjskem ultra-nemškem listu beremo, da se nekdo boji, dosedanji župan v Mariboru bi kje vsled bližnjih volitev prišel na suho. Nam se zdi, da bi za njim ne bilo veliko žalovanja. Na našem c. kr. učiteljišču pa bi še tudi vsled tega ostalo, kakor je bilo, kajti naš župan nima pri njem nič opraviti, naj je že potlej Peter ali Pavel.

(Grdo psovanje.) V istem nemškem listu se huduje človek, ki še kapljice mošta nima komu dati, za to, ker še hodijo po Šmarjinskem okraju duhovniki po vinski bernji. Dobro, da se tega ne bodo ne kmetje zbalili pa tudi duhovni gospodje ne; naši kmetje že vedo, komu dajo kaj še po pravici pa ne po sili, kakor jim je pogosto dajati ljudem iz vrste dopisnika.

(Oskrunjenje nedelje.) V Celovcu so na nedeljo dopoldne razdérali lesene stavbe, v katerih so bili razstavo imeli, tedaj v času, ko so se v bližnji benediktinski cerkvi sv. meše brale. Za to delo se ni prav nič mudilo, zakaj v soboto prej pa v ponedeljek poznej je bil mir blizu cerkve. Ako se, piše „Mir,“ tako oskrunjajo nedelje in prazniki, ne smemo se čuditi, da nas Bog tepe.

(Nesrečni pad.) Zadnji teden je splavar Peter Tr. v neki krčmi pri sv. Lovrencu v puščavi popival; ali bil je vežo ogrdil in še povrh ni hotel vsega plačati, zato ga je krčmar od zadej zgrabil pa ga vrgel čez tri kamenite stopnjice. Pri tem se je nesrečnež pa tako pobil, da so ga drugo jutro mrtvega v hlevu našli. Oj nesrečno pijančevanje!

(Pri kožuhanju.) V Orehovi vesi pri Radgoni so turšico kožuhali ali pri tem se je unel pepir in konec tega je bil, da so viničarja M. Mlinarica ubili.

(Goljufija.) V Spodnjem Pobrežju pri Mariboru je nek konjski kupec. s Spodnje Vogove pri Lipnici doma, pri kmetu M. Črnku konja z vso opravo kupil in mu za to 5 godl. nadal, a kmalu na to je konja mesarju prodal in jo, Bog zna, kam, pobrisal.

(Nečloveški suroveži) iz vasi Ločica Polzeljske fare, napali so 8. t. m. vojaške novice, vozeče se iz Šaleške doline proti Celju k železniški postaji. Vkljub lepi prošnji vzeli so cesarsko zastavo iz voza ter so tri tako hudo ranili, da je moral voznik reveže takoj v bolnišnico peljati. Omenjeni suroveži imeli so v oba kraja brušene nože. vile in capine seboj. Žal, da se v lepi Savinski dolini nahajajo cestni roparji!

Loterijske številke:

V Trstu 10. okt. 1885: 71, 32, 45, 57, 53
 V Linci „ „ 86, 45, 25, 41, 51
 Prihodnje srečkanje 17. oktobra 1885.

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža, na velikem mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštним povzetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
 TROPFEN
 NUR ECHT BEI
 APOTHEKER TRNKOCZY
 LAIBACH 1 STÜCK 20.

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodci, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

Svarilo! Še jedenkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljene velikemu ponarejenju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljanja teh kapljic in pod imenom „Marijaceljske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarejene kapljice mej nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brez vspešnosti neso prave „Marijaceljske želodčne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijaceljskih želodčnih kapljic“, pazi naj pri kupovanju vedno na gorenjo podobo Matere božje, ki je za varstveno znamko postavno zajamčena in mora biti na vsaki stekleničici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani, so najboljše in, kakor mnoga zahvalna pisma potrjujejo, najskušenejše in prospešnejše kapljice zoper vse želodčne bolezni in njih nasledke.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld.,
 5 tucatov samo 8 gld.

Razpošilja se s pošto najmenj jeden tucat steklenic.

Naslov:

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani.

Mlin,

v prekrasni Savinjski dolini v Malih Braslovčah na Savinjski strugi s petimi tečaji na stanovitni vodi, četrť ure od Braslovškega trga pri okrajni cesti, hiša z enim nadstropjem, svinjak in vezanim kozolcem, z dvema orali njiv in travnika, vse v dobrem stanu, se prostovoljno pod ugodnimi pogoji prodaj; polovica kupnine se lahko obrestuje. Več se izve pri lastniku: Matevžu Serdonerju v Mal. Braslovčah, pošta Braslovče (Frasslau). 1-3

Prostovoljna prodaja.

Lepo posestvo v Grizah tik ceste, 10 orolov zemljišča, mlin v najboljšem stanu s tremi tečaji, stope in takoj nad žlebom gorki studenec, ki nikdar ne zmrzne, proda prostovoljno

Josip Suhar,

3-2 posestnik v Zabukovci h.-št. 2.

Pozor!

Najboljši gospodarski stroji kot:

Rezalnice,

Mlatilnice,

Čistilnice,

Stiskalnice itd.

za gotovo ali na obroke dobijo se pri

J. M. Jereb-u

v Mariboru, Mühlgasse št. 7.

Opomba. Da so naši stroji dobri, vidi se iz tega, da sem jih prodal v zadnji mariborski razstavi trideset, a druge tovarne (pet) samo tri.

 Sprejemam zastopnike, stalne in potovalne.

Prostovoljna dražba lepe živine,

3 konji, 4 voli, 3 krave, 1 letošnji in 2 lanska junca, 1 letošnja telica in 8 svinj se bode 29. oktobra t. l. ob 10. uri zjutraj pri meni prodalo.

Jak. Kolednik,

župnik v Razboru pri Slov. Gradcu
(Raswald Post Wind.-Graz.)

2-3

Kopune,

pitane, pa tudi purane in debele race kupuje vsak dan

Jožef Robič,

1-2

Tržaška cesta št. 10.

V najem

vzeti želi hram za krēmo ali za kako drugo trgovino pripraven. Pismene ponudbe naj se pošljejo pod adreso: Sch. M. poste restante sv. Jurij na Ščavnici (St. Georgen an d. Stainz) bei Radkersburg.

1-2

Izvrstna tropinska žganica
Hktl. po gl. 18.—20.—

Izvrstna slivovka
Hktl. po gl. 24.—

Izvrstna drožena žganica
Hktl. po gl. 24.—40.—

se dobiva v žganjariji 10-10

Rajmunda Wieser-ja
v Hočah pri Mariboru.

F. G. DOLENC v MARIBORU

Priporočilo trgovine.

Slavnemu p. n. občinstvu, priporočeva svojo za zimo dobro založeno trgovino, z novim raznovrstnim, oblačilnim, suknenim, platnenim in modnim blagom, k obilnemu obiskovanju, zagotavlja najcenejšo in pošteno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

F. G. Dolenc.

6-10

 Na zahtevanje pošiljamo, zreske (muštre) po pošti franco.

trgovina s suknenim, platnenim in modnim blagom

Tegethofove ulice št. 2l.

Tegethofove ulice št. 2l.